C/2025/3977

20.8.2025

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 8 iulie 2025

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Cehiei

(C/2025/3977)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

Considerații generale

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263, care a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024, precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura supravegherea multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în TFUE. Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări. Regulamentul menționat promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național în ceea ce privește politica bugetară și pune accent pe orientarea acesteia pe termen mediu, vizând totodată o aplicare a normelor mai eficace și mai coerentă. Fiecare stat membru trebuie să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu care să conțină angajamentele sale bugetare și în materie de reforme și de investiții pe o perioadă de patru sau cinci ani, în funcție de durata legislaturii naționale. Traiectoria cheltuielilor nete ([2]) care este indicată în aceste planuri trebuie să respecte cerințele prevăzute în regulament, inclusiv cerințele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din produsul intern brut (PIB), și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat, de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în regulament, perioada de ajustare poate fi prelungită cu cel mult trei ani.

([1]) JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Cheltuielile nete astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263: „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând: (i) cheltuielile cu dobânzile; (ii) măsurile discreționare privind veniturile; (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii; (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune; (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(2) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]), care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență („MRR"), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. MRR oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune punerii în aplicare a acestora. În concordanță cu prioritățile semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, MRR stimulează redresarea economică și socială și totodată impulsionează reforme și investiții sustenabile, în special promovând tranziția verde și tranziția digitală și conferind mai multă reziliență economiilor statelor membre. De asemenea, MRR contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(3) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]) („Regulamentul REPowerEU"), care a fost adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru contribuie la obținerea securității energetice și la diversificarea aprovizionării Uniunii cu energie, sporind în același timp gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Cehia a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(4) La 1 iunie 2021, Cehia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din regulamentul menționat, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V. La 8 septembrie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Cehiei ([5]), care a fost modificată la 16 octombrie 2023, în temeiul articolului 18 alineatul (2), pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil și pentru a include capitolul privind REPowerEU ([6]). Plata tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5), a unei decizii a Comisiei care să constate faptul că Cehia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Pentru a se considera că aceste jaloane și ținte au fost atinse în mod satisfăcător este necesar să nu se fi înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare aferente aceleiași reforme sau investiții.

(5) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Cehiei ([7]). Planul a fost prezentat în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 36 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2024/1263, acoperă perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani.

(6) La 26 noiembrie 2024, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2025, în care nu a identificat Cehia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun din 2025 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([8]) la 13 mai 2025 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 10 martie 2025.

(7) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a UE în următorii cinci ani. Acest cadru identifică cele trei imperative transformatoare ale creșterii economice durabile: (i) inovarea, (ii) decarbonizarea și competitivitatea și (iii) securitatea. Pentru a elimina decalajul în materie de inovare, UE urmărește să încurajeze inovarea industrială, să sprijine creșterea start-upurilor prin inițiative precum Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în curs de extindere și să promoveze adoptarea unor tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și informatica cuantică. În vederea creării unei economii mai verzi, Comisia a prezentat Planul de acțiune cuprinzător privind energia la prețuri accesibile și Pactul pentru o industrie curată, asigurându-se că trecerea la energia curată rămâne eficientă din punctul

([3]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 8 septembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Cehiei (ST 11047/21 INIT; ST 11047/21 ADD 1).

([6]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 16 octombrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 8 septembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Cehiei (ST 13383/23 INIT; ST 13383/23 ADD 1).

([7]) Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Cehiei (JO C, C/2025/666, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/666/oj).

([8]) Recomandarea Consiliului din 13 mai 2025 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

de vedere al costurilor, favorabilă competitivității, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie, și că reprezintă un motor al creșterii. Pentru a reduce dependențele excesive și a spori securitatea, Uniunea se angajează să consolideze parteneriatele comerciale globale, să diversifice lanțurile de aprovizionare și să asigure accesul la materii prime critice și la surse de energie curată. Aceste priorități sunt susținute de factori determinanți orizontali, și anume simplificarea reglementărilor, aprofundarea pieței unice, finanțarea competitivității și o uniune a economiilor și a investițiilor, promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate, precum și o mai bună coordonare a politicilor UE. Busola pentru competitivitate este aliniată la semestrul european, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(8) În 2025, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu punerea în aplicare a MRR. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Aceste recomandări specifice fiecărei țări rămân la fel de relevante în contextul evaluării planurilor de redresare și reziliență modificate în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(9) Recomandările din 2025 specifice fiecărei țări vizează provocările-cheie în materie de politică economică ce nu sunt abordate suficient prin măsurile incluse în planurile de redresare și reziliență, ținând seama de provocările relevante identificate în recomandările specifice fiecărei țări emise în perioada 2019-2024.

(10) La 4 iunie 2025, Comisia a publicat raportul de țară din 2025 pentru Cehia. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și a făcut bilanțul implementării de către Cehia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Cehia. De asemenea, în raportul de țară s-au evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii pentru 2030 în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Evaluarea Raportului anual privind progresele înregistrate

(11) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete pentru Cehia: 4,5 % în 2025, 2,5 % în 2026, 2,6 % în 2027 și 2,9 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la 2023 de 10,1 % în 2025, 12,9 % în 2026, 15,8 % în 2027 și 19,2 % în 2028. La 30 aprilie 2025, Cehia și-a prezentat Raportul anual privind progresele înregistrate ([9]), referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Cehia cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(12) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a recomandat statelor membre să activeze în mod coordonat clauza derogatorie națională prevăzută în Pactul de stabilitate și de creștere pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Cehiei din 22 mai 2025, la 8 iulie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Cehiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate și să le depășească ([10]).

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat ([11]), deficitul public al Cehiei a scăzut de la 3,8 % din PIB în 2023 la 2,2 % în 2024, în timp ce datoria publică guvernamentală a crescut de la 42,5 % din PIB la sfârșitul anului 2023 la 43,6 % la sfârșitul anului 2024. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2024 de 0,0 %. În Raportul anual privind progresele înregistrate, Cehia estimează creșterea cheltuielilor nete în 2024 la 2,8 %. Conform estimărilor Comisiei, creșterea cheltuielilor nete a fost mai mică decât în Raportul anual privind progresele înregistrate. Diferența dintre calculele Comisiei și estimările autorităților naționale se datorează

([9]) Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2025 sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2025 care permite Cehiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale) (JO C, C/2025/3962, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

([11]) Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2025.

înregistrării de către Comisie a cheltuielilor cu caracter excepțional pentru 2023, ceea ce creează o bază mai mare pentru 2024, și impactului măsurilor discreționare în materie de venituri ca urmare a diferențelor metodologice dintre Cehia și Comisie. Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea bugetară ([12]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una restrictivă în 2024, de 2,4 % din PIB.

(14) Potrivit Raportului anual privind progresele înregistrate, scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare ale Cehiei estimează o creștere a PIB-ului real de 2,0 % în 2025, iar inflația IAPC este estimată la 2,3 % în 2025. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2025, se estimează că PIB-ul real va crește cu 1,9 % în 2025 și cu 2,1 % în 2026, iar inflația IAPC se va situa la 2,2 % în 2025 și la 2,0 % în 2026.

(15) În Raportul anual privind progresele înregistrate se preconizează că deficitul public va rămâne la 2,2 % din PIB în 2025, în timp ce se estimează o creștere a ponderii datoriei publice în PIB la 44,5 % până la sfârșitul anului 2025. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 3,3 % în 2025. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, deficitul public ar urma să ajungă la 2,3 % din PIB în 2025. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2025 de 4,0 %. Aceste previziuni privind creșterea cheltuielilor nete care sunt mai mari decât cele din Raportul anual privind progresele înregistrate se datorează previziunilor mai scăzute ale Comisiei privind cofinanțarea națională a programelor UE în 2025 și înregistrării de către Comisie a unor cheltuieli cu caracter excepțional mai scăzute în 2025. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi în mare măsură neutră în 2025. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 44,5 % până la sfârșitul anului 2025. Creșterea ponderii datoriei în PIB în 2025 reflectă în principal soldul global negativ, fiind parțial compensată de creșterea PIB-ului nominal.

(16) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se așteaptă ca în 2025 să fie finanțate, prin sprijin nerambursabil („granturi”) acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență, cheltuieli publice reprezentând 0,6 % din PIB, comparativ cu 0,4 % din PIB în 2024. Cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil acordat în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență permit investiții de înaltă calitate și reforme de stimulare a productivității, fără a avea un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice ale Cehiei.

(17) Cheltuielile publice pentru apărare în Cehia au reprezentat 0,9 % din PIB în 2021, 1,0 % din PIB în 2022 și 1,2 % din PIB în 2023 ([13]). Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile pentru apărare vor fi de 1,3 % din PIB atât în 2024, cât și în 2025. Acest procent reprezintă o creștere de 0,4 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2021. Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) permite Cehiei să reprioritizeze cheltuielile publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari și de durată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.

(18) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile nete ale Cehiei vor crește cu 4,0 % în 2025 și, cumulat, cu 4,0 % în 2024 și 2025. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că creșterea cheltuielilor nete ale Cehiei în 2025 va fi sub rata maximă de creștere recomandată, atât anual, cât și atunci când se iau în considerare anii 2024 și 2025 împreună.

(19) Raportul anual privind progresele înregistrate nu include proiecții bugetare pentru perioada de după 2025. Pe baza măsurilor în materie de politici cunoscute la data la care au fost elaborate, previziunile Comisiei din primăvara anului 2025 estimează că deficitul public va fi de 2,2 % din PIB în 2026. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 4,8 % în 2026. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi în mare măsură neutră în 2026. Comisia preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 45,4 % până la sfârșitul anului 2026. Creșterea ponderii datoriei în PIB în 2026 reflectă în principal soldul global negativ, fiind parțial compensată de creșterea PIB-ului nominal.

([12]) Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscal-bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

([13]) Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (COFOG). Din cauza diferențelor metodologice dintre definițiile COFOG și NATO, cheltuielile bazate pe definiția COFOG pot fi diferite de cheltuielile bazate pe definiția NATO.

Principalele provocări legate de politici

(20) Sistemul fiscal și de prestații sociale reprezintă o povară grea pentru persoanele cu venituri mici. Persoanele cu venituri mici primesc adesea beneficii financiare reduse sau nu primesc beneficii financiare din muncă din cauza contribuțiilor ridicate la asigurările de sănătate și sociale (nedeductibile) și a prestațiilor care scad odată cu creșterea veniturilor. Pentru un lucrător necăsătorit, care are un nivel al câștigurilor la 50 % din câștigurile medii și nu are copii, Cehia impune una dintre cele mai ridicate sarcini fiscale asupra costului forței de muncă – diferența dintre remunerația netă a lucrătorilor și costurile acestora pentru angajatori – din UE, iar această sarcină crește de peste 10 ani. În Cehia, capcanele inactivității și șomajului (impozitarea persoanelor care intră pe piața forței de muncă) sunt peste media UE, ceea ce descurajează lucrătorii cu venituri mici și cu fracțiune de normă să lucreze. Ajustarea impozitelor pe veniturile salariale pentru a reduce sarcina asupra persoanelor cu venituri mici ar aduce mai multe persoane din astfel de gospodării pe piața forței de muncă, inclusiv persoane care au acorduri de muncă informale sau precare, în locuri de muncă formale și standard. Dacă acestea se combină cu utilizarea pe scară mai largă a instrumentelor de taxare de mediu și de impozitare a proprietăților care sunt insuficient utilizate, sistemul fiscal ar deveni mai favorabil creșterii.

(21) Veniturile fiscale totale ale Cehiei în raport cu PIB-ul au fost cu mult sub media UE în 2023 (34 % față de media UE de 39 %). S-ar putea sprijini creșterea economică și sustenabilitatea finanțelor publice prin creșterea ponderii impozitelor care sunt mai puțin dăunătoare creșterii. Impozitele recurente pe proprietate sunt unele dintre cele mai puțin dăunătoare creșterii economice, dar veniturile provenite din aplicarea acestor impozite sunt foarte scăzute, situându-se la 0,2 % din PIB (față de media UE de 0,9 % din PIB în 2023). În pofida unei ușoare creșteri a impozitelor recurente pe proprietate în 2024 și în anii următori ca pondere din PIB, sistemul de impozitare recurentă a proprietăților aferent clădirilor și unităților se bazează în continuare pe dimensiunea proprietăților, ceea ce duce la o impozitare inegală a proprietăților cu aceeași valoare și la o impozitare care nu evoluează în funcție de valorile proprietăților. Punerea în aplicare a unui sistem de impozitare a proprietăților bazat pe valori ale proprietăților aliniate la valorile de piață ar permite Cehiei să actualizeze periodic valorile proprietăților. Dacă acest sistem ar fi combinat cu elemente de protecție a gospodăriilor cu venituri mici, acest lucru ar spori eficacitatea impozitului ca instrument de atenuare a creșterii prețurilor proprietăților și de utilizare cât mai productivă a fondului locativ. La rândul său, acest lucru ar îmbunătăți accesibilitatea locuințelor și capacitatea oamenilor de a se deplasa pentru a munci, sprijinind astfel creșterea economică și sporind în continuare veniturile provenite din impozitele recurente pe proprietate. În 2024, ratele impozitului pe bunurile imobile au fost majorate în medie cu aproximativ 80 %. În plus, a fost extinsă posibilitatea municipalităților de a ajusta veniturile fiscale prin aplicarea coeficienților și prin indexarea ratelor de impozitare în funcție de inflație și nu în funcție de modificările valorii proprietăților.

(22) Soldul bugetar structural al Cehiei a scăzut de la o valoare aflată, în medie, aproape în echilibru în perioada 2014-2019 la - 1,7 % în 2024. Acest lucru s-a datorat unor măsuri cu caracter permanent, cum ar fi reducerea impozitului pe venitul persoanelor fizice și creșterea pensiilor și a cheltuielilor pentru apărare care nu au fost finanțate printr-o creștere corespunzătoare a veniturilor. În 2023 și 2024, Cehia a adoptat reforme legislative care abordează recomandarea de lungă durată specifică țării privind pensiile. Reformele majorează vârsta legală de pensionare la 67 de ani până în 2056, încetinesc creșterea pensiilor nou acordate, reduc durata maximă a pensionării anticipate și înăspresc condițiile de eligibilitate pentru pensionarea anticipată. Se preconizează că aceste măsuri vor crește vârsta efectivă de pensionare și vor limita creșterea cheltuielilor publice cu pensiile pe termen lung cu 1,9 puncte procentuale din PIB ([14]). Punerea în aplicare integrală a reformelor recent adoptate ale pensiilor ar contribui la atenuarea presiunii cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației și a riscurilor care decurg din aceasta pentru sustenabilitatea finanțelor publice.

(23) Există în continuare riscuri la adresa sustenabilității finanțelor publice. Începând din 2025, pensionarii care lucrează au dreptul la o reducere a contribuției la asigurările sociale. Sprijinirea capacității de inserție profesională a lucrătorilor în vârstă care nu solicită pensie pentru limită de vârstă, pe baza unei analize cost-beneficiu adecvate a motivelor persoanelor care se apropie de pensionare să își continue activitatea profesională, ar reduce și mai mult riscurile la adresa sustenabilității finanțelor publice.

(24) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se finalizeze punerea în

([14]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

aplicare efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a se stimula competitivitatea pe termen lung a Cehiei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se, în același timp, echitatea socială. Comunicarea Comisiei intitulată „NextGenerationEU – Calea către 2026”, adoptată la 4 iunie 2025, clarifică calendarul aplicabil pentru încheierea mecanismului și oferă orientări statelor membre pentru a crește la maximum punerea în aplicare până la 31 august 2026, inclusiv cu privire la modul de raționalizare în continuare a planurilor lor de redresare și reziliență, stabilește principalele opțiuni care trebuie luate în considerare la revizuirea acestora și subliniază importanța unei planificări comune atente înainte de depunerea ultimelor cereri de plată în 2026. Cehia a înregistrat deja progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor prevăzute în planul său de redresare și reziliență. Pentru a-și putea îndeplini angajamentele asumate în planul de redresare și reziliență până în august 2026, este esențial ca Cehia să accelereze punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor prin abordarea provocărilor relevante. Absorbția fondurilor de redresare și reziliență este afectată în special de capacitatea administrativă limitată a unora dintre organismele de implementare. Acest lucru este vizibil mai ales în domeniile care necesită mai multă expertiză, cum ar fi tranziția verde și tranziția digitală. Absorbția este, de asemenea, limitată de utilizarea scăzută și ineficace a instrumentelor financiare, precum și de sprijinul sub formă de granturi insuficient direcționat. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a planului de redresare și reziliență pentru implementarea cu succes a acestuia.

(25) Punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), a Fondului social european Plus (FSE+) și a Fondului de coeziune (FC), s-a accelerat în Cehia. Este important să se continue eforturile de asigurare a punerii rapide în aplicare a acestor programe, maximizând, în același timp, impactul lor pe teren. Cehia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică concomitent cu sporirea coeziunii sociale. În același timp, Cehia continuă să se confrunte cu provocări, inclusiv cu cele legate de stimularea potențialului său de inovare, inclusiv prin investiții în tehnologii critice și prin presiuni tot mai mari în domeniul locuințelor și al lipsei de personal calificat și al neconcordanței între cererea și oferta de competențe. În conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Cehia trebuie, ca parte a evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, să revizuiască fiecare program în parte ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024. Propunerea Comisiei adoptată la 1 aprilie 2025 ([15]) prelungește termenul pentru prezentarea unei evaluări a rezultatului evaluării la jumătatea perioadei pentru fiecare program în parte după data de 31 martie 2025. Propunerea prevede, de asemenea, flexibilități menite să contribuie la accelerarea punerii în aplicare a programelor și stimulente pentru ca statele membre să aloce resursele din cadrul politicii de coeziune către cinci domenii strategice prioritare ale Uniunii, și anume competitivitatea în domeniul tehnologiilor strategice, apărarea, locuințele, reziliența în domeniul apei și tranziția energetică, precum și către investiții în competențe în sectoare prioritare, menținând în același timp accentul pe persoanele aflate în situațiile cele mai vulnerabile în cadrul programelor FSE+.

(26) Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) oferă prilejul de a investi într-o prioritate strategică esențială a UE prin consolidarea competitivității UE. Finanțarea STEP este direcționată prin 11 fonduri existente ale UE. Statele membre pot contribui, de asemenea, la programul InvestEU care sprijină investițiile în domenii prioritare. Cehia ar putea utiliza în mod optim aceste inițiative pentru a sprijini dezvoltarea sau fabricarea de tehnologii critice, inclusiv de tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

(27) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență și de alte fonduri ale UE, Cehia ar trebui să abordeze efectiv provocările care au rămas legate de decarbonizare, administrația publică, mediul de afaceri și competențe și educație.

(28) Cehia a inițiat reforme substanțiale ale funcției publice pentru a îmbunătăți funcționarea acesteia, inclusiv modificări ale Legilor privind funcția publică, atât la nivel național, cât și la nivel regional, care au introdus limite ale mandatului pentru posturile de conducere și o recrutare mai flexibilă. Cu toate acestea, există în continuare provocări sistemice în ceea ce privește atragerea, păstrarea și dezvoltarea profesioniștilor calificați, în special în ceea ce privește rolurile de experți, manageriale și digitale. Gestionarea fragmentată a resurselor umane și salariile relativ scăzute din sectorul public subminează competitivitatea administrației publice în calitate de angajator. Impactul potențial al reformelor nu a fost monitorizat în mod adecvat și este dificil să se urmărească progresele din cauza datelor limitate. Este esențial să se consolideze capacitatea administrației publice din Cehia de a atrage, a păstra și a dezvolta talente pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei administrații și calitatea serviciilor oferite și, la rândul său, pentru a stimula competitivitatea și dezvoltarea economică.

(29) Deși performanța sectorului public a rămas relativ stabilă, lacunele în ceea ce privește planificarea strategică, coordonarea interdepartamentală și elaborarea de politici bazate pe date concrete afectează în continuare calitatea și coerența politicilor. Lipsa unui cadru cuprinzător pentru planificarea investițiilor pe termen lung subminează punerea în aplicare a politicilor și impactul acestora. Consolidarea orientării strategice și reducerea împărțirii pe departamente ar îmbunătăți coerența politicilor și punerea în aplicare a acestora.

([15]) Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare, COM(2025) 123 final.

(30) Astfel cum se prevede în Busola pentru competitivitate, toate instituțiile UE, cele naționale și cele locale trebuie să depună eforturi majore pentru a elabora norme mai simple și pentru a accelera procedurile administrative. Comisia a stabilit obiective ambițioase în materie de reducere a sarcinii administrative: cu cel puțin 25 % în general și cu cel puțin 35 % pentru IMM-uri, și a creat noi instrumente pentru atingerea acestor obiective, inclusiv un test de rezistență sistematic pentru legislația UE și un dialog consolidat cu părțile interesate. Pentru a se ridica la înălțimea acestei ambiții, Cehia trebuie să ia, la rândul său, măsuri în acest sens. Nu mai puțin de 72 % dintre întreprinderi consideră complexitatea procedurilor administrative ca fiind o problemă pentru întreprinderea lor atunci când desfășoară activități economice în Cehia ([16]).

(31) Există în continuare provocări în ceea ce privește capacitatea de punere în aplicare a administrației publice. Procese precum amenajarea teritoriului rămân complexe și lente, devenind o constrângere majoră asupra mediului de afaceri, a competitivității și a dezvoltării economice. Acestea sunt principalele motive pentru care Cehia se situează pe locul șapte în rândul statelor cu cea mai mică suprafață de construcție pe cap de locuitor pentru autorizațiile eliberate în UE în 2023. Acestea descurajează întreprinderile prin încetinirea și creșterea costului dezvoltării comerciale, încetinirea introducerii infrastructurii digitale de mare viteză, creșterea costului energiei din cauza modernizării lente a infrastructurii energetice și reducerea mobilității forței de muncă din cauza ofertei inadecvate de locuințe la prețuri accesibile. Accesibilitatea locuințelor este agravată și mai mult de stimulentele fiscale sub nivelul optim, care nu încurajează utilizarea terenurilor, de subvenționarea achizițiilor de locuințe mai degrabă decât a construcțiilor și de prioritatea acordată chiriilor pe termen scurt în detrimentul chiriilor pe termen lung. Normele de amenajare a teritoriului sunt deosebit de împovărătoare în orașele mari, unde actualizarea unui plan de urbanism poate dura peste un deceniu. Este necesară o reformă pentru accelerarea procesului, în special prin ajustarea competențelor și prin diferențierea cerințelor de planificare între zonele mici și cele mari de construcții. Astfel de măsuri ar putea îmbunătăți în mod semnificativ eficiența și capacitatea de reacție în dezvoltarea urbană. În ceea ce privește procedurile de acordare a autorizațiilor, deși s-au înregistrat progrese în ceea ce privește cadrul juridic și, într-o anumită măsură, digitalizarea, impactul pozitiv nu este încă vizibil pe teren. Îmbunătățirea în continuare a digitalizării și a capacității și gestionării birourilor de construcții ar putea contribui la accelerarea procesului.

(32) Guvernanța municipală fragmentată a Cehiei reprezintă o provocare semnificativă pentru competitivitate, deoarece limitează eficiența administrativă și utilizarea eficace a finanțării din partea UE, în special de către municipalitățile mici și părțile interesate locale. Deși un nou cadru juridic pentru comunitățile de municipalități prevede posibilitatea de a furniza servicii și personal comune, gradul de utilizare al acestuia a fost foarte limitat. Consolidarea cooperării intermunicipale, inclusiv prin consolidarea adoptării noului cadru juridic pentru comunitățile de municipalități, profesionalizarea practicilor de achiziții publice și acordarea unui sprijin sporit beneficiarilor (prin intermediul managerilor de proiect, al platformelor de servicii comune și al orientărilor) ar spori capacitatea și eficacitatea administrației locale și ar stimula coeziunea regională.

(33) Cehia are un potențial neexploatat de stimulare a competitivității, nu în ultimul rând în regiunile afectate din punct de vedere structural. Pierderile de competitivitate au fost vizibile în special în regiunile afectate din punct de vedere structural (regiunile Karlovarský, Ústecký și Moravskoslezský), manifestându-se prin ieșiri nete de tineri. Nu există un sprijin eficace pentru consolidarea capacității administrative a acestor regiuni.

(34) Gospodăriile cehe au o rată de economisire mai mare decât media UE, numerarul și depozitele reprezentând 42,7 % din activele gospodăriilor, peste media UE. Mobilizarea acestor active pentru a finanța prin intermediul piețelor de capital procesul atât de necesar de decarbonizare și digitalizare a economiei ar putea debloca finanțare suplimentară pentru întreprinderile ale căror surse principale de finanțare sunt finanțarea internă a firmelor și creditarea bancară. Creșterea ponderii actuale (de 6,6 %) a acțiunilor și obligațiunilor cotate în mixul de surse de finanțare a întreprinderilor ar putea stimula în mod semnificativ competitivitatea Cehiei și ar putea reduce impactul inflației asupra economiilor gospodăriilor.

(35) Mobilizarea fondurilor publice rămâne esențială pentru mobilizarea finanțării private în vederea sprijinirii competitivității. Cehia are în continuare o rată scăzută de adoptare a instrumentelor financiare, cum ar fi instrumentele reînnoibile finanțate din fondurile de coeziune (2,36 % față de media UE de 9 %). În plus, experiența cu punerea în aplicare a instrumentelor financiare în cadrul MRR a arătat că există o marjă semnificativă de îmbunătățire și de extindere a utilizării acestor instrumente pentru a stimula investițiile private în economia cehă și pentru a sprijini tranziția de la sprijinul sub formă de granturi. Cu toate acestea, Banca Națională de Dezvoltare funcționează în continuare sub potențialul optim, cu o capacitate de acțiune limitată în comparație cu omologii săi din UE și cu o capacitate administrativă insuficientă. Consolidarea Băncii Naționale de Dezvoltare ar contribui la deblocarea potențialului acesteia de a remedia disfuncționalitățile pieței și lipsa capitalului de risc pentru a stimula inovarea, fără a exclude instituțiile financiare private.

([16]) „Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE”, Raportul Eurobarometru Flash (aprilie 2024).

(36) Sprijinul pentru ecosistemul spin-off-urilor (societăți beneficiare) și al întreprinderilor nou-înființate, inclusiv crearea, extinderea și dezvoltarea întreprinderilor, rămâne esențial pentru accelerarea creșterii și a inovării. Există în continuare provocări pentru întreprinderile nou-înființate, deoarece acestea au dificultăți în ceea ce privește asigurarea finanțării și se confruntă cu un deficit de lucrători calificați și cu o birocrație complexă. Întreprinderile cehe menționează în continuare complexitatea proceselor administrative ca fiind o barieră semnificativă în calea desfășurării de activități comerciale (72 % față de media UE de 66 %); acesta este cazul, de exemplu, pentru întreprinderile nou-înființate care nu utilizează planuri de opțiuni pe acțiuni ale salariaților, deoarece cadrul aplicabil nu reflectă nevoile reale ale întreprinderilor. Pentru a îmbunătăți atractivitatea și competitivitatea întreprinderilor inovatoare cehe, ar fi util să se sporească sprijinul pentru întreprinderile nou-înființate și spin-off-uri (societăți beneficiare) prin deblocarea finanțării, să se consolideze atractivitatea acestora pentru lucrătorii calificați și să se reducă sarcina administrativă, în special prin optimizarea cadrului care reglementează opțiunile pe acțiuni ale salariaților.

(37) Performanța în materie de inovare a Cehiei este în continuare frânată de transferul ineficace de tehnologie și cunoștințe și de legăturile slabe dintre mediul academic și mediul de afaceri. Cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare finanțate de întreprinderi reprezintă în continuare doar aproximativ jumătate din media UE (0,024 % din PIB, față de media UE de 0,050 %) și au scăzut recent, demonstrând gradul scăzut de cooperare între mediul academic și cel de afaceri, precum și nivelul redus de stimulare a acestei cooperări. Acest lucru afectează puternic transferul rezultatelor cercetării în economie și limitează capacitatea de inovare a Cehiei. Acest lucru este demonstrat, de exemplu, de rata scăzută a cererilor de brevete, aflată sub media UE (cererile de brevete depuse în temeiul Tratatului de cooperare în domeniul brevetelor s-au ridicat la 0,7 per miliard de euro din PIB în 2022 față de media UE de 2,8). Măsurile de îmbunătățire structurală și de consolidare a transferului de tehnologie în Cehia, care vizează în mod specific eficientizarea transferului de tehnologie și facilitarea înființării de spin-off-uri (societăți beneficiare), ar putea contribui la abordarea acestei provocări.

(38) Modul în care este organizat sprijinul public pentru întreprinderile inovatoare ar putea fi îmbunătățit. Doar o treime dintre întreprinderile care sunt implicate în mod constant în cercetare și dezvoltare utilizează sprijin public indirect sub formă de stimulente fiscale pentru cercetare și dezvoltare și chiar mai puține întreprinderi mici și tinere utilizează aceste stimulente. Măsurile de îmbunătățire a acestei situații ar trebui să fie combinate cu măsuri de sporire a atractivității pentru întreprinderi a deducerii fiscale pentru cercetare și dezvoltare și cu măsuri de reducere a birocrației.

(39) De la începutul invadării Ucrainei de către Rusia, Cehia a abordat dependența sa semnificativă de importurile de combustibili fosili din Rusia prin diversificarea aprovizionării sale cu gaze naturale. Cu toate acestea, Cehia rămâne foarte dependentă de combustibilii fosili importați, cărbunele, petrolul și gazele reprezentând 28,7 %, 25 % și, respectiv, 15 % din mixul său energetic în 2023. În plus, sectorul transporturilor reprezintă cea mai mare parte a consumului de energie finală (30,9 % din total), urmat de energia consumată de gospodării (28,2 %) și de industrie (26,2 %). Gradul semnificativ de dependență a țării de acești combustibili o expune la creșteri bruște ale prețurilor, cu efecte negative considerabile pentru gospodării și pentru industria mare consumatoare de energie. Pentru a reduce dependența de combustibilii fosili, este esențial să se accelereze introducerea surselor regenerabile de energie, cu un accent deosebit pe sursele regenerabile de energie la scară largă. Accelerarea investițiilor în decarbonizarea sectorului încălzirii și a sectorului industrial este un alt element-cheie.

(40) Cehia și-a reformat cadrul legislativ pentru reglementarea implementării surselor regenerabile de energie, dar sunt necesare stimulente suplimentare și investiții substanțiale pentru a aduce stabilitate și previzibilitate pe piață. Acest lucru ar atrage, de asemenea, investiții private suplimentare în sursele regenerabile de energie. Licitațiile pentru energia din surse regenerabile și utilizarea contractelor de achiziție de energie electrică sunt încă foarte limitate în Cehia, primul contract corporativ fiind încheiat în 2021. Lansarea licitațiilor pentru energie electrică și dezvoltarea de contracte pe termen lung ar putea permite dezvoltarea unor proiecte la scară mai largă în domeniul energiei din surse regenerabile dincolo de schemele de sprijin tradiționale și, de asemenea, ar putea crea oportunități de decarbonizare pentru industriile mari consumatoare de energie.

(41) Capacitatea limitată a rețelei de distribuție a Cehiei și necesitatea de a moderniza rețeaua împiedică în continuare implementarea rapidă a surselor regenerabile de energie și ritmul investițiilor în acestea. Deși Cehia a adoptat recent reforme menite să scurteze cozile la racordare și să sporească transparența, investițiile rămân sub nivelul necesar pentru a permite racordarea noilor surse regenerabile de energie, electrificarea sporită, dezvoltarea mobilității durabile și nivelul necesar pentru a îmbunătăți serviciile de flexibilitate fără combustibili fosili, cum ar fi sistemele de stocare a energiei și dezvoltarea de contoare inteligente. Centrul de date privind energia electrică a inițiat operațiuni de partajare a energiei. Cu toate acestea, există întârzieri în punerea în aplicare a etapei finale, care permite furnizarea de servicii de flexibilitate.

(42) Intensitatea energetică a Cehiei este una dintre cele mai ridicate din UE, ceea ce înseamnă că ar beneficia de pe urma creșterii economiilor de energie prin vizarea renovărilor aprofundate. În pofida programelor actuale de sprijin pentru renovare, consumul final de energie al clădirilor rămâne ridicat, în special în clădirile publice. Acest lucru se datorează parțial raportului ridicat dintre prețul energiei electrice și cel al gazelor, care încurajează utilizarea gazelor

pentru încălzire și descurajează trecerea la pompe de căldură și electrificare. Intensificarea acțiunilor de decarbonizare a sectorului încălzirii și acordarea de sprijin pentru încălzirea și răcirea din surse regenerabile ar încuraja producția de tehnologii curate în Cehia (de exemplu, pompe de căldură). Utilizarea unor instrumente financiare inovatoare, cum ar fi contractele de performanță energetică, ar putea accelera ritmul lent de renovare a clădirilor publice și ar putea sta la baza acțiunilor întreprinse de Cehia pentru a-și atinge obiectivul pentru 2030 de reducere a consumului de energie al clădirilor cu 8 % față de nivelurile din 2020.

(43) Competitivitatea și productivitatea sunt limitate de un deficit de lucrători. Cehia ar putea crește rata de ocupare a femeilor cu copii mici, având în vedere rata scăzută a femeilor angajate la mai mulți ani după naștere. Chiar dacă în 2024 creditele fiscale pentru soțul inactiv sau soția inactivă erau limitate la persoanele care îngrijesc copii de până la trei ani, sistemul fiscal și de prestații sociale descurajează în continuare părinții cu venituri mici, în special mamele, să se întoarcă la locul de muncă. Deducerile fiscale ridicate pentru soții sau soțiile care nu lucrează și prestațiile familiale stimulează părintele cu venituri mai mici să își ia perioade lungi de concediu și descurajează părinții, în special mamele, să lucreze sau să caute un loc de muncă. Impozitarea veniturilor pentru a doua persoană care contribuie la venitul familiei a depășit media UE în 2023 și sarcina fiscală asupra costului forței de muncă pentru persoanele necăsătorite aflate la același nivel de salarizare. Încurajarea părintelui cu venituri mai mici să lucreze sau să caute un loc de muncă ar aduce, de asemenea, mai multe venituri care să sprijine fondurile de securitate socială și finanțele publice în ansamblu.

(44) Ponderea femeilor, în special a celor cu copii mici, pe piața forței de muncă este, de asemenea, limitată de lipsa educației și îngrijirii timpurii și a serviciilor de îngrijire pe termen lung. Părinții copiilor cu vârsta sub patru ani se confruntă cu dificultăți în găsirea unor servicii de îngrijire a copiilor și, prin urmare, părintele care câștigă mai puțin este descurajat să lucreze. Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul femeilor cu vârsta între 25 și 34 de ani a fost de 36,1 puncte procentuale în 2024 (față de media UE de 25,2 puncte procentuale), ceea ce corespunde unui număr cu aproape 67 000 mai mic de femei încadrate în muncă decât în situația în care disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în Cehia s-ar situa la nivelul mediei UE.

(45) Deficitul de lucrători și necorelarea competențelor rămân o provocare presantă, ceea ce îngreunează competitivitatea economiei cehe. Aceste provocări ar putea fi îmbunătățite prin facilitarea tranziției de la un loc de muncă la altul, inclusiv prin măsuri precum creșterea accesibilității locuințelor sau reformarea profesiilor reglementate pentru a reduce barierele ridicate din calea certificării profesionale. În plus, Cehia a primit cel mai mare aflux pe cap de locuitor din UE de persoane strămutate din Ucraina și aflate sub protecție temporară. Peste 50 % dintre ucrainenii strămutați lucrează în posturi mai puțin calificate decât cele pe care le ocupau în Ucraina, limba fiind indicată drept un obstacol clar în acest sens. În plus, aproximativ 30 % menționează recunoașterea calificărilor drept un obstacol în calea obținerii unui loc de muncă mai bun. Simplificarea procesului de recunoaștere a calificărilor obținute în străinătate și creșterea participării pe piața forței de muncă a grupurilor subreprezentate, inclusiv a persoanelor strămutate din Ucraina și aflate sub protecție temporară și a romilor, ar putea contribui la detensionarea pieței forței de muncă.

(46) Ratele de frecventare și de absolvire a învățământului superior sunt în scădere, ceea ce agravează deficitul de lucrători calificați. Rata de absolvire a învățământului terțiar în rândul persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani a scăzut din anul 2021 și este pe locul al patrulea în rândul ratelor celor mai scăzute din UE (33,5 % față de media UE de 44,2 %), departe de obiectivul UE de 45 %. Între 2016 și 2021, numărul studenților înscriși la cursuri a scăzut cu 11,6 %, iar ratele abandonului școlar rămân constant ridicate.

(47) Ratele ridicate ale abandonului școlar, în special în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), precum și scăderea numărului de înscrieri la programele STIM începând din 2017 reprezintă provocări sistemice. În 2022, doar 11,9 femei dintr-o mie de persoane cu vârste cuprinse între 20 și 29 de ani au absolvit domenii STIM, sub media UE de 15,1. Lipsa unei orientări profesionale și a unui sprijin financiar suficiente pentru studenți se numără printre factorii determinanți ai ratelor ridicate de abandon școlar în instituțiile de învățământ superior din Cehia.

(48) Cehia are un deficit de școli secundare generale, iar elevii au posibilități limitate de a trece de la parcursuri educaționale generale la parcursuri de învățământ specializat, ceea ce le limitează opțiunile de a urma cu succes învățământul terțiar. Deși interesul elevilor pentru învățământul terțiar a crescut puternic în ultimii 30 de ani, numărul școlilor secundare generale nu a ținut pasul cu cererea. Penuria de școli secundare generale îi determină pe elevi să se înscrie la școli profesionale mai puțin competitive, ceea ce duce la o specializare timpurie. Deși două treimi dintre persoanele care finalizează educația și formarea profesională (EFP) se înscriu în învățământul terțiar, ratele lor de succes sunt mai mici decât cele ale elevilor care urmează parcursuri educaționale generale, ceea ce

contribuie la un nivel constant scăzut de absolvire a învățământului terțiar. Pentru a aborda aceste provocări, Cehia a anunțat recent măsuri de creare a unor noi parcursuri care combină materii generale și profesionale și încearcă să modernizeze programele EFP pentru a le alinia la nevoile pieței forței de muncă. Pentru a-i pregăti mai bine pe elevii care au absolvit învățământul secundar pentru piața forței de muncă și pentru a sprijini tranziția acestora către învățământul terțiar, îmbunătățirile suplimentare s-ar putea concentra pe (i) extinderea oportunităților de învățare la locul de muncă, (ii) facilitarea tranziției de la școală la muncă, (iii) îmbunătățirea posibilității elevilor de a trece de la învățământul secundar general la cel profesional și invers, (iv) creșterea capacității școlilor secundare generale și (v) diversificarea și extinderea accesului la învățământul terțiar,

RECOMANDĂ ca, în 2025 și în 2026, Cehia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze cheltuielile totale pentru apărare, securitate și gradul de pregătire, asigurând totodată sustenabilitatea datoriei, în conformitate cu concluziile Consiliului European din 6 martie 2025. Să respecte ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, utilizând în același timp alocările în temeiul clauzei derogatorii naționale pentru cheltuieli mai mari pentru apărare. Să reducă sarcina fiscală asupra lucrătorilor cu venituri mici. Să crească veniturile din impozitele recurente pe proprietate. Să îmbunătățească stimulentele pentru ca persoanele care se apropie de pensionare să își continue activitatea profesională.

2. Având în vedere termenele aplicabile pentru finalizarea la timp a reformelor și a investițiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, să accelereze implementarea planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune (FEDR, FTJ, FSE+ și FC), fructificând, în măsura posibilului, oportunitățile oferite de evaluarea la jumătatea perioadei. Să utilizeze în mod optim instrumentele UE, inclusiv oportunitățile oferite de programul InvestEU și de platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”, pentru a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să consolideze capacitatea administrației publice din Cehia de a atrage, păstra și dezvolta persoane talentate, în special de a atrage persoane cu competențe analitice, manageriale și informatice. Să consolideze capacitățile de orientare strategică pentru a îmbunătăți coerența între politici. Să simplifice planificarea urbană și să reducă sarcina administrativă prin îmbunătățirea digitalizării, a capacității și a gestionării birourilor de construcții. Să stimuleze și să simplifice cooperarea dintre administrațiile municipale. Să acorde sprijin pentru consolidarea capacității administrative și să orienteze acest sprijin către regiunile afectate din punct de vedere structural.

4. Să consolideze piețele de capital, accesul întreprinderilor la finanțare nebancară și condițiile pentru economii, investiții și inovare prin promovarea investițiilor gospodăriilor pe piețele de capital și prin îmbunătățirea eficacității produselor de economisire pe termen lung existente în mobilizarea de noi investiții pe termen lung. Să încurajeze participarea investitorilor instituționali la acțiuni cotate și necotate, precum și la capital de risc și capital privat. Să intensifice utilizarea instrumentelor financiare, inclusiv prin consolidarea capacității Băncii Naționale de Dezvoltare de a mobiliza finanțare privată pentru a stimula competitivitatea și decarbonizarea economiei. Să sprijine crearea de întreprinderi nou-înființate și de spin-off-uri (societăți beneficiare), de exemplu prin îmbunătățirea legislației privind planurile de opțiuni pe acțiuni ale salariaților. Să stimuleze inovarea, inclusiv prin facilitarea transferului de tehnologie de la mediul academic la întreprinderi. Să valorifice mai bine potențialul beneficiilor fiscale în materie de cercetare și dezvoltare pentru a stimula inovarea în sectorul privat.

5. Să reducă dependența de combustibilii fosili, în special pentru transportul rutier, încălzire și producerea de energie electrică. Să ofere stimulente suplimentare pentru introducerea unei capacități la scară largă de energie din surse regenerabile, în special prin organizarea de licitații pentru energia din surse regenerabile și prin promovarea utilizării contractelor de achiziție de energie electrică pe termen lung. Să crească investițiile în rețelele electrice pentru a spori flexibilitatea fără combustibili fosili și pentru a permite electrificarea transporturilor și a proceselor industriale. Să asigure punerea rapidă în aplicare a funcționalităților complete ale Centrului de date privind energia electrică. Să pună în aplicare măsuri de reducere a consumului de energie și a intensității carbonului în sectorul clădirilor, în special în parcul imobiliar public.

6. Să reducă factorii fiscali și pe cei legați de prestațiile sociale care descurajează părinții să revină la locul de muncă și să îmbunătățească oferta de servicii de îngrijire a copiilor și de îngrijire pentru a încuraja mai multe femei să intre pe piața forței de muncă. Să consolideze competitivitatea economiei și să reducă deficitul de forță de muncă prin abordarea neconcordanței între cererea și oferta de competențe, prin simplificarea recunoașterii calificărilor obținute în străinătate și printr-o participare mai mare a grupurilor subreprezentate pe piața forței de muncă. Să stimuleze rezultatele

educaționale prin creșterea participării la învățământul terțiar, reducerea ratelor abandonului școlar și furnizarea unui sprijin mai mare pentru studenți. Să crească numărul de studenți și absolvenți în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii, în special al femeilor. Să extindă accesul la învățământul secundar general, să le permită elevilor să treacă de la învățământul general la cel profesional și invers și să ofere mai mult sprijin școlilor și elevilor defavorizați, inclusiv romilor.

Adoptată la Bruxelles, 8 iulie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

S. LOSE